

Sygn. akt IV U 251/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 stycznia 2019 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Jerzy Zalasieński
Protokolant	sekr. sądowy Monika Świątek

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 24 stycznia 2019 r. w S.

odwołania (...) S.C. C. Z., D. Z.

z udziałem S. H.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

z dnia 19 lutego 2018 r. Nr (...)

w sprawie (...) S.C. C. Z., D. Z.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o ustalenie właściwego ustawodawstwa

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala, że w okresie od dnia 06 grudnia 2017 roku do dnia 05 grudnia 2018 roku mają zastosowanie wobec obywatela Ukrainy S. H. przepisy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego

i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 i stwierdza, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. ma obowiązek wydać S. H. zaświadczenie A1 na okres od dnia 06 grudnia 2017 roku do 05 grudnia 2018 roku.

Sygn. akt: IV U 251/18

UZASADNIENIE

Decyzją nr (...) z 6 lutego 2018r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie art.83 ust.1 pkt 2 ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2016r. poz. 963 ze zm.) oraz art.1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1231/2010 z 24 listopada 2010r. rozszerzającego rozporządzenie (WE) nr 883/2004 i rozporządzenie (WE) nr 987/2009 na obywateli państw trzecich, którzy nie są jeszcze objęci tymi rozporządzeniami jedynie ze względu na swoje obywatelstwo ustalili, że w okresie od 6 grudnia 2017r. do 5 grudnia 2018r. wobec obywatela Ukrainy S. H. nie mają zastosowania przepisy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z 29 kwietnia 2004r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 oraz odmówił wydania dla

obywatela Ukrainy S. H. zaświadczenia A1 na okres od 6 grudnia 2017r. do 5 grudnia 2018r. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że płatnicy składek – wspólnicy (...) S.C. z siedzibą w Z. wystąpili do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. o wydanie zaświadczenia potwierdzającego zastosowanie polskich przepisów w zakresie ustawodawstwa właściwego na podstawie art.13.1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 883/2004 dla pracownika najemnego S. H. obywatela Ukrainy w związku z wykonywaniem pracy na terytorium dwóch lub więcej państw członkowskich Unii Europejskiej w okresie od 6 grudnia 2017r. do 5 grudnia 2018r. Organ rentowy w oparciu o art.1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1231/2010 stwierdził, że Polska nie jest państwem, w którym zwykle zamieszkuje S. H. w rozumieniu przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Nie można bowiem uznać, że miejscem, w którym znajduje się centrum interesów życiowych S. H. mającego rodzinę w kraju pochodzenia, jest terytorium Polski. Organ rentowy powołał się w tym zakresie na kryteria służące ustaleniu miejsca zamieszkania określone w art.11.1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009. Wskazując na powyższe organ rentowy stwierdził, że Polska nie jest miejscem zamieszkania S. H., a jedynie miejscem pobytu w kraju zatrudnienia i dlatego przepisy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z 29 kwietnia 2004r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 nie mogą mieć do niego zastosowania (decyzja z 31.01.2018 r. k.45-50 akt organu rentowego).

Odwołanie od powyższej decyzji złożyli płatnicy składek C. Z. i D. Z. wspólnicy (...) S.C. z siedzibą w miejscowości Z. zaskarżając ją w całości, wnosząc o jej zmianę i stwierdzenie, że ubezpieczony S. H. spełnia przesłanki do wydania wobec niego zaświadczeń o właściwym ustawodawstwie (A1) w w/w okresie. Wskazali, że w/w zaświadczenie jest wymagane przy wykonywaniu przewozów m.in. do Niemiec, Francji, Włoch i Belgii. Odmawiając wydania przedmiotowego zaświadczenia organ rentowy nie uwzględnił interesów pracodawcy, który terminowo i sumiennie reguluje składki za zatrudnionych pracowników. Skarżący nie zakwestionowali, że konieczne jest spełnienie przez zatrudnionego pracownika warunku legalnego zamieszkiwania w Polsce i wskazali, że S. H. warunek ten spełnia. Legalnie bowiem pracuje w Polsce i legalnie tu zamieszkuje, a ponadto swoją przyszłość wiąże z Polską, jednakże sprowadzenie rodziny do Polski nie jest kwestią, którą można zorganizować w ciągu tygodnia. Podjęcie i kontynuowanie pracy od wielu miesięcy oraz najem lokalu mieszkalnego w Polsce potwierdza zamiar wyżej wymienionego zamieszkiwania w Polsce.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie oraz zasądzenie od płatnika składek na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu stanowiska organ rentowy powołał się na przepisy prawa i argumentację przedstawioną w zaskarżonej decyzji. Organ rentowy podkreślił, że zgromadzone dowody nie dają podstaw do ustalenia, że S. H. posiada ośrodek interesów życiowych na terenie Polski i tym samym, aby jego miejscem zamieszkania było terytorium Polski. Do ustalenia takiego nie jest wystarczające legalne przebywanie i zatrudnienie na terenie Polski.

Sąd ustalił, co następuje:

C. Z., D. Z. wspólnicy spółki cywilnej pod firmą (...) z siedzibą w miejscowości Z., powiat M. prowadzą działalność transportową, w tym świadczą usługi z zakresu przewozów międzynarodowych (licencje Głównego Inspektora Transportu Drogowego wydane wspólnikom Spółki (...) na okres od 5 grudnia 2012r. do 4 grudnia 2022r. k. 27-31 akt organu rentowego).

Ubezpieczony S. H. jest obywatelem Ukrainy. Ubezpieczony jest żonaty. Żona ubezpieczonego oczekuje na kartę pobytu w Polsce. Ubezpieczony razem z żoną planują wspólnie osiedlić się w Polsce. Na Ukrainie nie mają własnego domu, mieszkają razem z rodzicami. Córka ubezpieczonego uczy się języka polskiego. Od 11.10.2016r. ubezpieczony legalnie przebywa na terenie Polski (karta pobytu na terenie RP k.21 akt organu rentowego). W dniu 5 lutego 2016r. ubezpieczony i wspólnik Spółki (...) C. Z. zawarli umowę o pracę, na mocy której ubezpieczony został zatrudniony na stanowisku kierowcy ciągnika siodłowego w pełnym wymiarze czasu pracy. Umowa została zawarta na czas nieokreślony. Jako miejsce wykonywania pracy wskazano teren całej Europy (umowa o pracę z 5 lutego 2016r. k.11-15 akt organu rentowego). Od 1 grudnia 2017r. ubezpieczony zamieszkuje w lokalu mieszkalnym znajdującym się w budynku na nieruchomości w miejscowości Z. (...). W dniu 1 grudnia 2017r. ubezpieczony zawarł z płatnikiem składek

C. Z. umowę najmu lokalu mieszkalnego położonego w budynku na w/w nieruchomości o powierzchni 32 metry kwadratowe składającego się z pokoju z aneksem kuchennym i łazienki. Czynsz najmu ustalono na kwotę 100 złotych miesięcznie (umowa najmu lokalu mieszkalnego z 1 grudnia 2017r. k.39-41 akt organu rentowego). W lokalu tym ubezpieczony spędza czas wolny między zleceniami przewozów. Na Ukrainę w odwiedziny do rodziny ubezpieczony wyjeżdża raz na 3 miesiące lub raz na pół roku i przebywa tam do tygodnia czasu. Ubezpieczony wykonuje przewozy międzynarodowe, w związku z tym 10% czasu pracy przypada na pracę na terenie Polski, a 90% na pracę w pozostałych krajach Unii Europejskiej – Niemcy, Francja, Austria, Holandia, Belgia, Włochy, Hiszpania, Słowacja, Słowenia, Dania, Węgry (informacja z 5 grudnia 2017r. w celu wydania zaświadczenia o ustawodawstwie właściwym k.1-3 akt organu rentowego).

W latach 2016 i 2017 ubezpieczony S. H. rozliczył się z podatku w Polsce składając do Urzędu Skarbowego w M. zeznania o wysokości osiągniętych dochodów (informacja Naczelnika Urzędu Skarbowego w M. z 4 października 2018r. - w kopercie na k.15 akt sprawy).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie płatników składek C. Z. i D. Z. wspólników (...) S.C. z siedzibą w miejscowości Z. jest zasadne i zostało uwzględnione.

Jak wynika z akt organu rentowego, w dniu 7 grudnia 2017r. wpłynął do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. wniosek płatników składek o wydanie zaświadczenia o ustawodawstwie właściwym dla pracownika S. H. – obywatela Ukrainy wykonującego dla płatników składek pracę w charakterze kierowcy w transporcie międzynarodowym na okres od 6 grudnia 2017r. do 5 grudnia 2018r. Wnioskodawcy wskazali, że w/w pracownik świadczy pracę, która w 10% jest wykonywana w P., a w pozostałych 90% na terenie innych państw Unii Europejskiej. Jako podstawę wniosku wskazano regulację art.13.1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U. UE L z 30 kwietnia 2004r. ze zm.). Zgodnie z tym uregulowaniem osoba, która normalnie wykonuje pracę najemną w dwóch lub w kilku Państwach Członkowskich podlega:

a) ustawodawstwu Państwa Członkowskiego, w którym ma miejsce zamieszkania, jeżeli wykonuje znaczną część pracy w tym Państwie Członkowskim lub jeżeli jest zatrudniona przez różne przedsiębiorstwa lub przez różnych pracodawców, którzy mają siedzibę lub miejsce wykonywania działalności w różnych Państwach Członkowskich lub

b) ustawodawstwu Państwa Członkowskiego, w którym znajduje się siedziba lub miejsce wykonywania działalności zatrudniającego ją przedsiębiorstwa, jeżeli osoba ta nie wykonuje znacznej części swojej pracy w Państwie Członkowskim, w którym ma miejsce zamieszkania.

Z uwagi na to, że S. H. jest obywatelem Ukrainy rozstrzygnięcie wniosku płatników składek wymagało uprzedniej oceny, czy w/w pracownik zamieszkuje legalnie na terenie Polski jako członka Unii Europejskiej. Zgodnie bowiem z art.1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1231/2010 z dnia 24 listopada 2010r. rozszerzającego rozporządzenie (WE) nr 883/2004 i rozporządzenie (WE) nr 987/2009 na obywateli państw trzecich, którzy nie są jeszcze objęci tymi rozporządzeniami jedynie ze względu na swoje obywatelstwo, w/w rozporządzenia (WE) nr 883/2004r. i nr 987/2009 mają zastosowanie do obywateli państw trzecich, którzy nie są jeszcze objęci tymi rozporządzeniami jedynie ze względu na swoje obywatelstwo, jak również do członków ich rodzin i osób pozostałych przy życiu po ich śmierci, pod warunkiem że zamieszkują oni legalnie na terytorium państwa członkowskiego i znajdują się w sytuacji, która pod każdym względem dotyczy więcej niż jednego państwa członkowskiego.

Organ rentowy odmawiając ustalenia, że wobec S. H. w okresie objętym wnioskiem płatników składek znajduje zastosowanie ustawodawstwo polskie ustalone na podstawie art.13.1 pkt b rozporządzenia (WE) nr 883/2004 jako ustawodawstwo państwa, w którym znajduje się siedziba pracodawcy i co za tym idzie wydania ubezpieczonemu zaświadczenia A1 podniósł, że w okolicznościach sprawy brak jest podstaw do ustalenia, że w Polsce znajduje się centrum interesów życiowych ubezpieczonego i miejsce jego zamieszkania. Ustalając, czy ubezpieczony zamieszkuje

w Polsce organ rentowy odwołał się do uregulowania zawartego w art.11.1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. W myśl tego uregulowania do ustalenia miejsca zamieszkania osoby, do której stosuje się rozporządzenie podstawowe, należy ustalić ośrodek interesów życiowych zainteresowanego w oparciu o ogólną ocenę wszystkich dostępnych informacji dotyczących istotnych okoliczności, które mogą obejmować, w stosownych przypadkach: czas trwania i ciągłość pobytu na terytorium zainteresowanych państw członkowskich, sytuację danej osoby, w tym: charakter i specyfikę wykonywanej pracy, w szczególności miejsce, w którym praca ta jest zazwyczaj wykonywana, jej stały charakter oraz czas trwania każdej umowy o pracę, jej sytuację rodzinną oraz więzi rodzinne, prowadzenie jakiegokolwiek działalności o charakterze niezarobkowym, jej sytuację mieszkaniową, zwłaszcza informację, czy sytuacja ta ma charakter stały, państwo członkowskie, w którym osoba uważana jest za mającą miejsce zamieszkania dla celów podatkowych. Stosując się do powyższej regulacji organ rentowy stwierdził, że S. H. jedynie tymczasowo przebywa w Polsce jako kraju zatrudnienia, a centrum jego interesów życiowych, determinowane m.in. przez fakt posiadania rodziny na Ukrainie, znajduje się właśnie na Ukrainie.

Analizując okoliczności sprawy Sąd doszedł do przekonania, że stanowisko organu rentowego w kwestii miejsca zamieszkania S. H. jest błędne. Wskazać należy, że zastosowany przez organ rentowy w/w przepis art.11.1 rozporządzenia wykonawczego (WE) nr 987/2009 ma zastosowanie w przypadku, gdy pomiędzy instytucjami dwóch lub więcej państw członkowskich istnieje rozbieżność opinii w odniesieniu do ustalenia miejsca zamieszkania. W okolicznościach niniejszej sprawy nie ma natomiast sporu między instytucjami państw członkowskich. W ocenie Sądu w okolicznościach sprawy w pełni uzasadnione jest stwierdzenie, że S. H. zamieszkuje legalnie na terenie Polski. Przedstawiona przez płatników składek karta pobytu ubezpieczonego wydana mu na okres 3 lat nie pozostawia wątpliwości, że ubezpieczony legalnie przebywa na terenie RP oraz legalnie wykonuje pracę w charakterze kierowcy w transporcie międzynarodowym. Z ustaleń Sądu wynika, że ubezpieczony posiada w Polsce – w miejscowości Z. prawo najmu lokalu mieszkalnego, w którym przebywa w czasie wolnym od pracy. Okoliczność, że lokal ten znajduje się na nieruchomości, na której znajduje się siedziba spółki (...) oraz, że w tym samym budynku zamieszkują również inni pracownicy tej spółki, nie może być powoływana jako argument przeciwko ustaleniu, że ubezpieczony zamieszkuje na terenie Polski. W ocenie Sądu nie ma wątpliwości, że zamieszkiwanie ubezpieczonego na terenie Polski ma swoje źródło w fakcie wykonywania pracy na rzecz polskiego pracodawcy. Zatrudnienie jest jednak doniosłym motywem w wyborze miejsca zamieszkania. Bezsporne jest, że ubezpieczony ma na Ukrainie rodzinę, ale w odwiedziny do rodziny jeździ tylko raz na trzy miesiące lub raz na pół roku i jego pobyt tam trwa do tygodnia czasu, gdyż od granicy z Polską do miejsca zamieszkania jego rodziny jest ok. 1000 km. Posiadanie rodziny na terenie Ukrainy jest okolicznością, która wiąże ubezpieczonego z jego ojczystym krajem. Nie jest to jednak okoliczność niwecząca ustalenie, że ubezpieczony, który od dłuższego czasu pracuje i przebywa w Polsce oraz co istotne, a co pomija organ rentowy, za lata 2016 i 2017r. rozliczył podatek w Polsce, zamieszkuje legalnie na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

Reasumując, wobec ustalenia, że S. H. zamieszkuje na terytorium państwa członkowskiego UE, Sąd stwierdził, że zachodzą podstawy do wydania przez organ rentowy zaświadczenia o ustawodawstwie właściwym dla ubezpieczonego jako osoby, która wykonuje pracę najemną w dwóch lub kilku Państwach Członkowskich UE na postawie art. 13.1 rozporządzenia Parlamentu i Rady (WE) nr 883/2004.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, na podstawie art.477¹⁴§2 kpc, Sąd zmienił zaskarżoną decyzję nr (...) i orzekł jak sentencji wyroku